

Verslag vergadering Burenraad DuPont en Chemours, 11 september 2018

Aanwezig namens de Burenraad: Connie de Bruin, Marchel Schilten, Jan Bijkerk, Jans Sieben, Jeroen Bezemer, Marianne den Braven, Thirza Monster en voorzitter Bert Kandel

Ondersteuning Burenraad: Ap van der Pijl en Diana Henneken (verslag)

Aanwezig namens de bedrijven: Marc Reijmers (site and compliance manager Chemours), Frank Jonkers (manager site logistics and site services Chemours), Jeroen Bruning (communicatie Chemours), Willem Buitelaar (communicatie DuPont) en Govert Griffioen (directeur DuPont)

Afwezig: burenradsleden Anita Groen en Peter van Rhijn, Erik Meijer vanuit Chemours

Toehoorders: Koos van Hattem (o.a. lid van klankbordgroep Wijngaarden), Nellie Harrewijn en Rita Kramer (wijkkrant De Staartenaar), Hans van der Slot (comité Merwedepolder), Eric Meijer en Peter Andersson (bewonersvereniging Merwedelanden), Peter Groenendijk (Algemeen Dagblad) en Harmen Geers (partner Huijskens).

Fotograaf Jeroen Niemeijer is op verzoek van de Burenraad aanwezig. Bert Kandel vraagt of iemand er bezwaar tegen heeft om gefotografeerd te worden. Dit in verband met de AVG die sinds 25 mei 2018 van kracht is. Niemand heeft bezwaar.

Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vorige vergadering (12 juni 2018) wordt vastgesteld en staat op de website van de Burenraad.

Actualiteiten vanuit de Burenraad

Nieuw lid Burenraad: Connie de Bruin

Connie de Bruin is een nieuw lid van de Burenraad. Ze is geboren en getogen in Sliedrecht en heeft jarenlang in de gemeenteraad gezeten (PvdA).

Actualiteiten vanuit Chemours en DuPont

Aankondiging actieplan van 75 miljoen euro om GenX-stoffen tot 99% te verminderen

Dit bericht is vers van de pers. De Burenraad is blij met deze belangrijk stap van Chemours waarmee ze aangeven te luisteren naar de omgeving. Voorzitter Bert Kandel leest het persbericht van de Burenraad hierover voor. Het persbericht wordt op 12 september verstuurd. Marc Reijmers geeft als toelichting dat 75 miljoen natuurlijk een enorm bedrag is, maar dat het bedrijf zich wil onderscheiden als het gaat om duurzaamheid en investeren in de relatie met de omgeving. 'We realiseren ons dat het ruim voldoen aan de vergunningseisen niet meer voldoende is om maatschappelijk draagvlak te krijgen. Dordrecht wordt met dit actieplan koploper bij Chemours wereldwijd. Natuurlijk is het veel geld, maar we zijn ervan overtuigd dat dit de toekomst is dus dat het de investering waard is. Dit is niet van de ene op de andere dag besloten. De afgelopen maanden zijn hier veel strategische

overwegingen en ook berekeningen over geweest. Het bedrag gaat met name naar het optimaliseren van de toepassing van de koolbedden en het ontwikkelen en bouwen van een nieuwe verbrandingsoven voor de monomerenfabriek.'

Jan Bijkerk vraagt of DuPont zo'n zelfde beleid gaat voeren? Govert Griffioen: 'Dat doen we al. De stof waar we ons bij DuPont het meeste zorgen om maken is formaldehyde. Ons streven hierbij is, net als bij Chemours, nul emissie.'

Dwangsom Provincie vanwege PFOA

Chemours heeft een dwangsom van de Provincie opgelegd gekregen van 1 miljoen euro vanwege het lozen van PFOA. Deze dwangsom kwam een paar uur na de aankondiging van de investering van 75 miljoen. 'Dat is wrang', erkent Marc Meijers. 'Maar wij zijn nog aan het bestuderen waar deze dwangsom op gebaseerd is .

Nieuwe norm oppervlaktewater GenX

In afwachting van vervolgonderzoek is door het RIVM een voorlopige richtlijn van 118 nanogram GenX per liter oppervlaktewater vastgesteld. Dit is een veilige norm. De indirecte lozingen zitten qua waarde daar ruim onder.

Het aansprakelijk stellen van DuPont en Chemours door de gemeenten voor de gemaakte kosten
Vertrouwelijk gesprek met de gemeenten over de claim loopt nog.

Zomermiddagwandelingen

Chemours en DuPont hebben voor het tweede jaar zomermiddagwandelingen georganiseerd. Willem Buitelaar geeft aan dat er weliswaar minder deelnemers waren (te verklaren door de recente Open Poortdagen), maar dat er veel meer interactie was. 'Er waren veel vragen over het productieproces en de koolbedden. Na afloop gaven de mensen aan dat ze positief geïnformeerd waren. We willen van deze zomermiddagwandelingen een traditie maken.' Burenraadslid Jans Sieben is mee geweest tijdens een van de wandelingen. 'Drie jaar geleden ben ik ook geweest. Ik zie dat de bedrijven bezig zijn met opbouwen. De mensen die de uitleg gaven waren betrokken. In mijn groep zat een vader met twee zoons die van alles vroegen over hoe de bedrijven omgaan met de jeugd en of er stages mogelijk zijn. Dat was hele nuttige informatie.'

Deelname Beursvloer

DuPont en Chemours doen dit jaar weer mee met de Dordtse editie van de Beursvloer op 12 november. Tijdens de Beursvloer gaan bedrijven in gesprek met stichtingen, verenigingen en burgerinitiatieven om te ontdekken op welk vlak ze – in ruil voor een tegenprestatie – in de specifieke hulpvraag kunnen voorzien. Dit aanbod kan bestaan uit menskracht, materialen, kennis en/of faciliteiten. Is er een match? Dan wordt deze 'officieel' vastgelegd. In 2017 is Chemours de meeste samenwerkingsverbanden van alle deelnemende bedrijven aangegaan.

Ondersteuning lokale moestuinen uit RIVM-onderzoek

Vanaf oktober 2018 start Chemours met de ondersteuning van de moestuinen die in het RIVM-onderzoek zijn meegenomen. Met vier moestuinen is al contact, de overige volgen nog. Een voorbeeld van een verbetering is het aanleggen van een watervoorziening. Jeroen Bruning: 'Maar dit is een voorbeeld, het kan van alles zijn als het leidt tot verbetering van de moestuin.'

Status fusie Dow en DuPont

Dow en DuPont zijn sinds 1 september 2017 gefuseerd. Er zijn nu drie verschillende divisies:

1. agriculture (landbouw) 2. Materials science (plastics) 3. Specialty products (gespecialiseerde hoogwaardige materialen). In 2019 worden dit drie afzonderlijke bedrijven, om te beginnen met materials science (Dow) op 1 april 2019. De andere twee (Corteva en DuPont) volgen op 1 juni 2019. Govert Griffioen vertelt dat dit geen grote investeringen met zich mee brengt. De verwachting is dat er een lichte stijging van het aantal arbeidsplaatsen komt.

Overzicht afvalstromen

Zowel DuPont als Chemours hebben een contract met Indaver om de afvalstromen in goede banen te leiden. Op het terrein is er een milieustraat om afval te scheiden. Het uitgangspunt van beide bedrijven is zo min mogelijk afval en zoveel mogelijk recyclen. Al het afval wordt geregistreerd. De bedrijven werken alleen met gecertificeerde afvalverwerkers. In de vergunningen is vastgelegd hoe er gemeten moet worden op de afvalprocessen, waar en hoe vaak. De controle hierop gebeurt door onafhankelijke bedrijven. Bij DuPont is formaldehyde de stof waaraan de meeste aandacht wordt besteed. DuPont werkt continu aan het verminderen van de uitstoot van deze stof. Restgassen uit het productieproces worden rechtstreeks naar de oven van de Delrin® fabriek geleid. Reststoffen in water worden via de bioreactor geleid en afgebroken door bacteriën. De gassen die hierbij ontstaan worden als brandstof gebruikt voor de Delrin® oven.

Bij Chemours zijn dat de GenX-stoffen. Die worden voor ongeveer veertig procent gerecycled.

Wat overblijft wordt verbrand. Marianne den Braven vraagt of dat verbranding niet als gevolg heeft dat er deeltjes de lucht in gaan. Marc Reijmers: 'Nee dat is niet zo. De temperatuur bij verbranding is zo hoog dat alle moleculen vernietigd worden.'

Marianne vraagt hoe het komt dat Chemours zo fel reageert op het onderzoeksrapport van ILT dat in juni verschenen is. Marc Reijmers: 'Natuurlijk is het geen onzin wat in het rapport staat. Maar we hebben wel gemerkt dat het moeilijk is om de ingewikkelde materie duidelijk over te brengen, bijvoorbeeld naar het ILT. Zij hadden vragen en wij dachten dat we die meer dan voldoende beantwoord hadden en dat we zelfs meer informatie hadden gegeven. Omdat het ingewikkelde materie is, willen we meer met beelden gaan werken. Dat is iets wat ook bij communicatie terug komt. We gaan meer visualiseren.'

Jans geeft aan dat hij het jammer vindt dat hij niet eerder bij het punt afvalstromen betrokken is. Dit was wel afgesproken tijdens een eerder overleg. Hij geeft aan dat hij graag een nadere toelichting krijgt op het ILT-rapport en de opmerkingen van Chemours hierbij. Jan Bijkerk sluit hierbij aan.

Actiepunt: Marc Reijmers maakt een afspraak met Jans Sieben, Jan Bijkerk en Diana Henneken hiervoor. Deze afspraak staat inmiddels op 26 september.

Communicatie-actiepunten

Websites

Op dit moment wordt er een nieuwe website gebouwd in Amerika voor Chemours wereldwijd. Dit houdt in dat de site op dit moment 'bevroren' is, geen veranderingen, met uitzondering van de nieuwsberichten. De opmerkingen van de Burenraad zijn verwerkt en worden meegenomen ten tijde van de lancering. De Burenraad houdt de ontwikkelingen in de gaten en beoordeeld t.z.t. of haar wensen voor de lokale website voldoende zijn verwerkt.

De website van DuPont is vernieuwd. De vindbaarheid is verbeterd, en hier wordt nog verder aan gewerkt. De site wordt regelmatig geactualiseerd met nieuws en ervaringen van medewerkers.

Voorstel moodonderzoek

Ap van der Pijl heeft namens de Burenraad een voorstel gemaakt voor een moodonderzoek. Dit om te onderzoeken wat er echt leeft in de omgeving, wat het sentiment is.

Eind dit jaar moet het eerste beeld al binnen zijn. Ook de gemeente Dordrecht is erg geïnteresseerd in de resultaten van het onderzoek.

Actiepunt: Ap zet het traject in gang. Op 18 september is de eerste afspraak.

Overleg onderwijs

Het is goed als er een betere verbinding komt met het onderwijs. Hoe en wat precies? Bert Kandel heeft intussen contact gehad met Niek Barendregt, bestuursvoorzitter OPOD (Openbaar Primair Onderwijs Dordrecht). Hij is o.a. betrokken bij de Zomerschool in Dordrecht en is benieuwd naar de mogelijkheden tot samenwerking met de bedrijven. Jeroen Bruning heeft ook contact gehad met Niek Barendregt en vindt het een goed plan om hem uit te nodigen. Daarnaast zullen ook Anita Groen, lid van de Burenraad werkzaam in het onderwijs, een directielid en Bert hierbij aansluiten. Anita heeft Bert laten weten dat zij niet meer op de locatie De Staart werkt. Bert neemt contact met haar op over eventuele opvolging.

Actiepunt: Frank organiseert een bijeenkomst. Bert benadert Anita.

Knipselkrant

De Burenraad heeft de afgelopen tijd geen digitale knipselkrant van Chemours ontvangen. Jeroen Bruning zegt dat dit komt doordat er weinig berichten in de media waren afgelopen zomerperiode. Marchel Schilten geeft aan het raar te vinden om een Engelstalige knipselkrant van Nederlandse berichten te krijgen. Is het een idee om links bij de berichten te plaatsen naar de oorspronkelijke Nederlandstalige berichten. Jeroen Bruning vindt het een goed idee, de volgende keer plaatst hij links bij de artikelen.

Actiepunt: Jeroen zorgt ervoor dat er links naar artikelen bij de knipselkrant komen.

Responsible Careverslag en nieuwsbrief DuPont

De nieuwe editie van DuPont Inzicht verschijnt in oktober. Deze keer wordt de nieuwsbrief niet alleen in Papendrecht, Sliedrecht en Dordrecht verspreid, maar ook in Wijngaarden. In het Responsible Careverslag 2017 staan de milieuprestaties, ervaringsverhalen van medewerkers en de toepassing van producten in het dagelijks leven. Er staat ook een interview in met lid van de Burenraad Jans Sieben.

Chemours heeft dit jaar voor het eerst een wereldwijd milieujaarverslag. Hierin staat ook Dordrecht. Dit verschijnt op 11 oktober 2018 en is ook in het Nederlands verkrijgbaar.

Oranje Boek Chemours

Alle leden van de Burenraad krijgen het Oranje Boek. Dit boek is bedoeld voor alle medewerkers. De ondertitel is 'Wie we zijn en hoe we werken'. Er staat onder andere in beschreven wat de kernwaarden zijn bij Chemours en hoe de medewerkers goede ambassadeurs en collega's zijn voor hun bedrijf.

Informatiecampagne

Chemours heeft het voornemen om samen met de gemeente Dordrecht en de Veiligheidsregio Zuid-

Holland Zuid een informatiecampagne, in meerdere talen, te starten om bewoners te informeren over de veiligheid. Over het hoe wordt nog nagedacht.

Actiepunt: Jeroen Bruning houdt de Burenraad op de hoogte wat betreft de campagne en visualisaties. De leden van de Burenraad denken graag mee.

Stand van zaken vergunningen

In augustus 2018 heeft DCMR aanvullende vragen gesteld over de vergunningsaanvraag. Gezien het aantal vragen hebben de bedrijven meer tijd nodig voor beantwoording. Ook is met de Provincie Zuid Holland afgesproken dat stappen voor emissievermindering uit het actieplan van Chemours onderdeel worden van de aanvraag. De Provincie Zuid Holland verwacht de vergunningsaanvraag in het eerste kwartaal van 2019 te kunnen beoordelen. Zolang de nieuwe vergunning niet rond is, geldt de huidige vergunning. Bert Kandel haalt de presentatie over de vergunningen van de vorige vergadering aan. Deze was niet begrijpelijk voor leken. Jeroen Bruning geeft aan dat de bedrijven ook hier de ingewikkelde processen en regels beeldend willen maken, compleet met Jip en Janneketaalgebruik. Aan de beelden wordt inmiddels gewerkt.

Stand van zaken groen

De eerste stap is gemaakt vertelt Frank Jonkers. Over een lengte van 400 meter is hederda tegen de hekken op de erfafscheiding van de bedrijven naar de Baanhoekweg geplant. Er is nog heel veel inspiratie, ook naar aanleiding van het plan van Peter Ebben, maar nu volgt eerst het gesprek met de gemeente Dordrecht over de plannen voor de Staart. Frank heeft wel al contact gehad met de projectleider. Hij zal worden uitgenodigd bij het vervolgoverleg over een overall visie over de Baanhoekweg. Daarbij gaat het vooral om het vergroten van de biodiversiteit. Opmerking van Jans Sieben is dat het er nu al leuk uitziet. Dat mag ook wel eens gezegd worden.

Actiepunt: Frank houdt vinger aan de pols.

Wat verder ter tafel komt

Toehoorder Koos van Hattem geeft aan dat het goed is als de bedrijven behalve met Sliedrecht, Papendrecht en Dordrecht, ook contact hebben met de gemeente Molenwaard waar ook Wijngaarden onder valt. Jeroen Bruning zegt dat er wel contact is met de wethouder, maar er is inderdaad geen contactambtenaar van deze gemeente. Dit is wel een goed idee.

Actiepunt: De bedrijven leggen contact met de gemeente Molenwaard.

Toehoorder Hans van der Slot vraagt of de bedrijven willen heroverwegen om de bloedproeven van de minstens 500 mensen in de omgeving met een medisch dossier te vergoeden. Deze groep mensen voelt zich in de steek gelaten. Marc Reijmers stelt dat Chemours al vaak dezelfde discussie met het bewonerscomité heeft gevoerd. Als er nieuwe invalshoeken zijn, dan is hij graag bereid om weer in gesprek te gaan. De contacten met de verschillende bewonerscomités zijn goed. Bij bijeenkomsten in de wijken zijn de bedrijven aanwezig. Ze weten elkaar te vinden.

Frank Jonkers vertelt dat Chemours subsidie heeft aangevraagd en gekregen voor het plaatsen van zonnepanelen op de platte daken van de gebouwen van het terrein. Voor juni 2019 wordt de bouwopdracht voor plaatsing van de zonnepanelen gegeven. Deze panelen wekken een hoeveelheid stroom op die vergeleken kan worden met het gebruik van 500 gezinnen. De opgewekte stroom zal aan het net worden geleverd.

Een communicatie-adviseur van de Veiligheidsregio ZHZ was bij de vorige overlegvergadering aanwezig. Hij heeft voorgesteld om de Burenraad een keer bij hen uit te nodigen om te laten zien hoe ze werken. Hij ging dit nog bespreken, o.a. met de gemeente. Dit is nog niet rond. De Veiligheidsregio komt hier nog op terug bij Diana Henneken. Bert Kandel vraagt zich af of dit wellicht ook georganiseerd kan worden voor andere belangstellenden.

Actiepunt: Diana Henneken onderhoudt contact met de Veiligheidsregio ZHZ.

Bert Kandel vertelt over het bezoek dat hij samen met Ap van der Pijl heeft gebracht heeft aan de communicatie-adviseur van de gemeente Dordrecht. Aan de orde kwam onder andere het enorme aanbod van informatie. De gemeenten, organisaties als RIVM, Veiligheidsregio ZHZ, DCMR, GGD (en dat zijn ze nog niet allemaal), ze hebben allemaal informatie over DuPont en Chemours en de effecten van PFOA en GenX op hun website. Deze informatie is helaas niet altijd eenduidig en duidelijk wat verwarring en onrust als gevolg heeft. De Burenraad wil een bijeenkomst organiseren om vertegenwoordigers van deze organisaties, de gemeenten maar ook de bedrijven uit te nodigen om dit te bespreken.

Actiepunt: Bert Kandel organiseert een bijeenkomst waarvoor alle organisaties, gemeenten en Chemours en DuPont uitgenodigd worden.

Jans Sieben vertelt dat hij een vraag in het Nederlands heeft gesteld via de website van DuPont, maar antwoord kreeg in het Engels .

Actiepunt: Willem Buitelaar gaat ervoor zorgen dat dit niet meer kan gebeuren.

Volgende vergadering is op dinsdag 11 december 2018.